Sbírka soudních rozhodnutí

STANOVISKO GENERÁLNÍHO ADVOKÁTA
JEANA RICHARDA DE LA TOUR
přednesené dne 8. října 2020[1]

Věc C-221/19

AV
za přítomnosti
Pomorski Wydział Zamiejscowy Departamentu Do Spraw Przestępczości Zorganizowanej i Korupcji Prokuratury Krajowej

[žádost o rozhodnutí o předběžné otázce podaná Sądem Okręgowym w Gdańsku (krajský soud v Gdaňsku, Polsko)]

„Řízení o předběžné otázce – Justiční spolupráce v trestních věcech – Rámcové rozhodnutí 2008/909/SVV – Článek 8 odst. 2 až 4, čl. 17 odst. 1 a článek 19 – Zohlednění odsouzení vydaného v jednom členském státě a jehož výkon byl předán do jiného členského státu v řízení o vydání souhrnného rozsudku, který má být v tomto jiném státě vynesen – Rámcové rozhodnutí 2008/675/SVV – Rozsah působnosti – Článek 3 odst. 3 – Zohlednění předchozích odsouzení a zasahování do těchto odsouzení“

I. Úvod

1. Projednávaná žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu čl. 3 odst. 3 rámcového rozhodnutí Rady 2008/675/SVV ze dne 24. července 2008 o zohledňování odsouzení v členských státech Evropské unie při novém trestním řízení[2], jakož i výkladu čl. 8 odst. 2 až 4, čl. 17 odst. 1 a článku 19 rámcového rozhodnutí Rady 2008/909/SVV ze dne 27. listopadu 2008 o uplatňování zásady vzájemného uznávání rozsudků v trestních věcech, které ukládají trest odnětí svobody nebo opatření spojená se zbavením osobní svobody, za účelem jejich výkonu v Evropské unii[3], ve znění rámcového rozhodnutí Rady 2009/299/SVV ze dne 26. února 2009[4].

2. Tato žádost byla předložena v rámci řízení probíhajícího před Sądem Okręgowym w Gdańsku (krajský soud v Gdaňsku, Polsko) ve věci vydání souhrnného rozsudku vůči AV zahrnujícího zejména trest odnětí svobody uložený soudem jiného členského státu a který má být v Polsku vykonán.

3. Řízení o vydání souhrnného rozsudku umožňuje uložit souhrnný trest na podkladě několika trestů uložených v několika odsuzujících rozsudcích. Pokud takové rozsudky vydaly soudy různých členských států, vyvstává otázka, zda je vedení řízení o vydání souhrnného rozsudku slučitelné s rámcovými rozhodnutími 2008/675 a 2008/909.

1 – Původní jazyk: francouzština.

2 – Úř. věst. 2008, L 220, s. 32.

3 – Úř. věst. 2008, L 327, s. 27.

4 – Úř. věst. 2009, L 81, s. 24, dále jen „rámcové rozhodnutí 2008/909“.

4. Projednávaná věc poskytuje Soudnímu dvoru příležitost vyjasnit vztah pravidel stanovených v těchto dvou rámcových rozhodnutích. Přesněji řečeno, jde o to určit, zda může být v rámci takového soudního řízení o vydání souhrnného rozsudku, jako je řízení dotčené v projednávané věci, zohledněno předchozí odsouzení vydané v jiném členském státě, pokud byl výkon tohoto předchozího odsouzení předán do členského státu, v němž má být vynesen souhrnný rozsudek.

5. V tomto stanovisku navrhnu, aby Soudní dvůr rozhodl, že čl. 3 odst. 3 rámcového rozhodnutí 2008/675 ve spojení s bodem 14 odůvodnění tohoto rámcového rozhodnutí musí být vykládán v tom smyslu, že v zásadě nebrání tomu, aby soud členského státu při novém trestním řízení, kterým je takové řízení o vydání souhrnného rozsudku, jako je řízení dotčené ve věci v původním řízení, zohlednil předchozí odsouzení, které bylo vydáno soudem jiného členského státu a jehož výkon byl v souladu s pravidly stanovenými rámcovým rozhodnutí 2008/909 předán do členského státu, v němž je toto řízení vedeno. Soudu, který řízení o vydání souhrnného rozsudku vede, ovšem přísluší, aby posoudil každý jednotlivý případ a s ohledem na konkrétní situaci ověřil, zda takové řízení nemá za následek zasahování do předchozích odsouzení nebo jakéhokoli jiného rozhodnutí spojeného s jejich výkonem ze strany členského státu, v němž se takové trestní řízení koná, nebo jejich rušení či přezkoumávání. Řízení o vydání souhrnného rozsudku zejména nesmí vést k uložení souhrnného trestu, který je nižší než původní trest vyplývající z odsuzujícího rozsudku vydaného soudem jiného členského státu, ani ke zrušení účinků tohoto rozhodnutí.

6. Soudnímu dvoru rovněž navrhnu, aby rozhodl, že článek 8, čl. 17 odst. 1 a článek 19 rámcového rozhodnutí 2008/909 musí být vykládány v tom smyslu, že nebrání tomu, aby bylo v členském státě vedeno takové řízení o vydání souhrnného rozsudku, jako je řízení dotčené ve věci v původním řízení, za podmínky, že je v rámci tohoto řízení respektována základní povinnost příslušného orgánu vykonávajícího členského státu uznat rozsudek, který mu byl postoupen, a vykonat trest, jehož délka a povaha odpovídají rozsudku vydanému ve vydávajícím členském státě. K případné úpravě délky nebo povahy původního trestu, který je předmětem řízení o vydání souhrnného rozsudku, může před vydáním takového rozsudku dojít pouze v rámci striktních mezí stanovených v čl. 8 odst. 2 až 4 uvedeného rámcového rozhodnutí.

II. Právní rámec

A. Unijní právo

1. Rámcové rozhodnutí 2008/675

7. V bodech 2, 3, 6, 7 a 14 odůvodnění rámcového rozhodnutí 2008/675 se uvádí:

„(2) V souladu se závěry Evropské rady z Tampere přijala Rada dne 29. listopadu 2000 program opatření určených k provádění zásady vzájemného uznávání rozhodnutí v trestních věcech […], který vyžaduje ‚přijetí jednoho nebo více nástrojů, kterým(i) se stanoví zásada, podle níž soud v jednom členském státě musí být schopen zohlednit pravomocné trestní rozsudky vydané soudy v jiných členských státech, aby mohl při stanovení druhu trestu a způsobu výkonu trestu posoudit pachatelovu trestní minulost a zjistit, zda se pachatel dopustil trestné činnosti opakovaně‘.

(3) Účelem tohoto rámcového rozhodnutí je stanovit pro členské státy povinnost přinejmenším zohledňovat odsouzení vydaná v jiných členských státech. […]

[…]

(6) Na rozdíl od jiných nástrojů není cílem tohoto rámcového rozhodnutí vykonávat v jednom členském státě soudní rozhodnutí vydaná v jiném členském státě, nýbrž umožnit, aby byly předchozím odsouzením vydaným v jednom členském státě přisouzeny účinky v rámci nového trestního řízení v jiném členském státě stejně, jako se takové účinky přisuzují předchozím vnitrostátním odsouzením podle právních předpisů tohoto jiného členského státu.

Toto rámcové rozhodnutí proto neobsahuje povinnost zohlednit taková předchozí odsouzení např. v případech, kdy informace získané v rámci použitelného nástroje nejsou dostatečné, nebo v případech, kdy by nebylo možné vydat vnitrostátní odsouzení za skutek, který již byl předmětem předchozího odsouzení, nebo kdy v minulosti uložená sankce v dotyčném vnitrostátním právním systému neexistuje.

(7) Účinky odsouzení vydaného v jiném členském státě by měly být stejné jako účinky vnitrostátního rozhodnutí, ať se jedná o fázi před zahájením řízení, v průběhu řízení, anebo výkonu rozhodnutí.

[…]

(14) Zásah do rozhodnutí nebo jeho výkonu pokrývá mimo jiné situace, v nichž v souladu s vnitrostátním právem druhého členského státu trest uložený v předchozím rozhodnutí je nutno promítnout nebo zahrnout do jiného trestu, jenž má být následně účinně vykonán v rozsahu, v jakém dosud nebyl vykonán první trest nebo pokud nebyl jeho výkon předán do druhého členského státu.“

8. Článek 1 odst. 1 rámcového rozhodnutí 2008/675 stanoví, že „[c]ílem tohoto rámcového rozhodnutí je stanovit podmínky, na jejichž základě jsou v členském státě při trestním řízení vůči určité osobě zohledněny předchozí odsouzení, která byla vydána v jiných členských státech proti této osobě za jiné skutky“.

9. Článek 3 uvedeného rámcového rozhodnutí, nadepsaný „Zohlednění odsouzení, které bylo vydáno v jiném členském státě, v novém trestním řízení“, zní:

„1. Každý členský stát zajistí, že se v průběhu trestního řízení proti určité osobě zohlední předchozí odsouzení vydaná v jiných členských státech proti stejné osobě za jiné skutky, o nichž byly získány informace na základě příslušných nástrojů vzájemné právní pomoci nebo na základě výměny informací získaných z trestních rejstříků, stejně jako jsou vnitrostátním právem zohledněny předchozí vnitrostátní odsouzení, a se stejnými účinky, které vnitrostátní právo přisuzuje vnitrostátním odsouzením.

2. Odstavec 1 se použije ve fázi před zahájením řízení, v průběhu řízení a při výkonu odsouzení, zejména pokud jde o použitelná procesní pravidla, včetně pravidel týkajících se zajišťovací vazby, kvalifikace trestného činu, druhu a výměry uloženého trestu nebo pravidel, kterými se řídí výkon rozhodnutí.

3. Zohlednění předchozích odsouzení vydaných v jiných členských státech podle odstavce 1 nesmí mít za následek zasahování do předchozích odsouzení nebo jakéhokoli jiného rozhodnutí spojeného s jejich výkonem ze strany členského státu, v němž se koná nové trestní řízení, nebo jejich rušení či přezkoumávání.

4. V souladu s odstavcem 3 se odstavec 1 nepoužije, jestliže v případě, kdy by se bývalo jednalo o předchozí vnitrostátní odsouzení členského státu, který vede nové trestní řízení, by zohlednění předchozího odsouzení mělo podle vnitrostátního práva tohoto členského státu za následek zasahování do předchozího odsouzení nebo jakéhokoli jiného rozhodnutí spojeného s jeho výkonem, nebo jeho rušení či přezkoumávání.

5. Pokud byl trestný čin, pro který je vedeno nové řízení, spáchán dříve, než bylo vydáno nebo zcela vykonáno předchozí odsouzení, nezakládají odstavce 1 a 2 povinnost členských států uplatnit své vnitrostátní právní předpisy týkající se ukládání trestů, jejichž použití na cizozemská odsouzení by omezilo soudce při ukládání trestu v rámci nového řízení.

Členské státy však zajistí, aby jejich soudy mohly v těchto případech jinak přihlížet k předchozím odsouzením vydaným v jiných členských státech.“

2. Rámcové rozhodnutí 2008/909

10. Článek 1 rámcového rozhodnutí 2008/909 stanoví:

„Pro účely tohoto rámcového rozhodnutí se rozumí:

a) ‚rozsudkem‘ pravomocné rozhodnutí nebo příkaz soudu vydávajícího státu ukládající trest fyzické osobě;

b) ‚trestem‘ trest odnětí svobody nebo opatření spojené se zbavením osobní svobody uložené na dobu určitou nebo neurčitou na základě trestního řízení jako důsledek trestného činu;

c) ‚vydávajícím státem‘ členský stát, ve kterém je rozsudek vynesen;

d) ‚vykonávajícím státem‘ členský stát, kterému je rozsudek postoupen za účelem jeho uznání a výkonu trestu.“

11. Článek 3 rámcového rozhodnutí 2008/909 zní následovně:

„1. Účelem tohoto rámcového rozhodnutí je stanovení pravidel, podle nichž členský stát, s cílem usnadnit společenskou rehabilitaci odsouzené osoby, uznává rozsudky a provádí výkon trestů.

[…]

3. Toto rámcové rozhodnutí se vztahuje pouze na uznávání rozsudků a výkon trestů ve smyslu tohoto rámcového rozhodnutí. […]“

12. Článek 8 rámcového rozhodnutí 2008/909, nadepsaný „Uznání rozsudku a výkon trestu“, stanoví:

„1. Příslušný orgán vykonávajícího státu uzná rozsudek postoupený v souladu s článkem 4 a postupem podle článku 5 a neprodleně přijme veškerá opatření nezbytná pro výkon trestu, nerozhodne-li se uplatnit některý z důvodů pro odmítnutí uznání nebo výkonu stanovených v článku 9.

2. Je-li délka trestu neslučitelná s právem vykonávajícího státu, může příslušný orgán vykonávajícího státu rozhodnout o přeměně trestu, pouze pokud uvedený trest překračuje horní hranici trestu stanovenou za obdobné trestné činy jeho vnitrostátním právem. Přeměněný trest nesmí být nižší než horní hranice trestu stanoveného za obdobné trestné činy právem vykonávajícího státu.

3. Je-li druh dotyčného trestu neslučitelný s právem vykonávajícího státu, může jej příslušný orgán vykonávajícího státu přeměnit na trest nebo opatření stanovené pro obdobné trestné činy v jeho vlastním právu. Takový trest nebo opatření musí co nejvíce odpovídat trestu uloženému ve vydávajícím státě, a trest proto nelze přeměnit na peněžitý trest.

4. Přeměněný trest nezhorší trest uložený ve vydávajícím státě co do druhu nebo délky.“

13. Článek 17 uvedeného rámcového rozhodnutí, nadepsaný „Právo rozhodné pro výkon“, v odstavci 1 stanoví:

„Výkon trestu se řídí právem vykonávajícího státu. Pouze orgány vykonávajícího státu jsou příslušné rozhodovat s výhradou odstavců 2 a 3 o postupech pro výkon trestu a stanovit veškerá s tím související opatření, včetně důvodů pro předčasné nebo podmíněné propuštění.“

14. Článek 19 uvedeného rámcového rozhodnutí, nadepsaný „Amnestie, milost, přezkum rozsudku“, zní:

„1. Amnestii nebo milost může udělit vydávající i vykonávající stát.

2. Pouze vydávající stát může rozhodnout o žádosti o přezkum rozsudku, jímž se ukládá trest, který se má vykonat podle tohoto rámcového rozhodnutí.“

B. Polské právo

15. Článek 85 odst. 4 ustawy – Kodeks karny (trestní zákoník)[5] ze dne 6. června 1997, ve znění použitelném na spor ve věci v původním řízení, zní:

„Souhrnný trest nezahrnuje tresty uložené v rozsudcích podle článku 114a.“

16. Článek 114a trestního zákoníku stanoví:

„1. „Odsuzujícím rozsudkem je také pravomocné odsuzující rozhodnutí za spáchání trestného činu vydané soudem s příslušností v trestních věcech v členském státě Evropské unie, ledaže podle polského trestního zákona není skutek trestným činem, pachateli nelze uložit trest nebo byl uložen trest, který zákon nezná.

2. V případě odsouzení soudem podle odstavce 1 ve věcech:

1) použití nového trestního zákona, který nabyl účinnosti po vydání odsuzujícího rozsudku,

2) zahlazení odsouzení

– se použije zákon platný v místě odsouzení. […]

3. Ustanovení odstavce 1 se nepoužije, pokud informace získané z rejstříku trestů nebo od soudu členského státu […] [U]nie nejsou pro určení odsouzení dostatečné nebo pokud ve státě, v němž došlo k odsouzení, byl uložený trest prominut.“

III. Skutkový stav věci v původním řízení a předběžné otázky

17. Z předkládacího rozhodnutí vyplývá, že AV byl odsouzen na základě čtyř samostatných rozsudků, přičemž tři z nich byly vydány polskými soudy a jeden rozsudek byl vydán německým soudem.

18. Dne 31. července 2018 podal AV u předkládajícího soudu návrh na vydání souhrnného rozsudku. Podle tohoto soudu jsou vykonatelné dva tresty, a sice trest uložený rozsudkem Landgericht Lüneburg (zemský soud v Lüneburgu, Německo) ze dne 15. února 2017, který má AV vykonávat od 1. září 2016 do 29. listopadu 2021, a dále trest uložený rozsudkem předkládajícího soudu ze dne 24. února 2010,

5 – Dz. U. částka 88, č. 553, dále jen „trestní zákoník“.

který má AV vykonávat od 29. listopadu 2021 do 30. března 2030. Rozsudek Landgericht Lüneburg (zemský soud v Lüneburgu) byl usnesením předkládajícího soudu ze dne 12. ledna 2018 uznán za účelem jeho výkonu v Polsku. Předkládající soud upřesňuje, že v tomto usnesení byla stanovena právní kvalifikace skutků podle polského práva, dále že bylo uvedeno, že souhrnný trest odnětí svobody v délce pěti let a tří měsíců je vykonatelný, a že se z hlediska délky trestu jedná o totožný trest, jako je trest uložený rozsudkem Landgericht Lüneburg (zemský soud v Lüneburgu).

19. V návrhu na vydání souhrnného rozsudku AV uvádí, že v důsledku uznání rozsudku Landgericht Lüneburg (zemský soud v Lüneburgu) za účelem jeho výkonu v Polsku jsou naplněny podmínky pro vydání souhrnného rozsudku, přičemž tento rozsudek by měl být vydán v souladu se zásadou úplné absorpce.

20. Na podporu svého návrhu AV poukázal na existenci souhrnného rozsudku vydaného předkládajícím soudem dne 29. ledna 2014, který spojil trest uložený rozsudkem Landgericht Göttingen (zemský soud v Gotinkách, Německo) ze dne 13. března 2012, jenž byl uznán za účelem jeho výkonu v Polsku, s trestem uloženým rozsudkem předkládajícího soudu. Podle tohoto soudu nabyl uvedený souhrnný rozsudek právní moci.

21. S ohledem na tyto skutečnosti se předkládající soud zabývá otázkou, zda příslušná ustanovení rámcových rozhodnutí 2008/675 a 2008/909 brání tomu, aby souhrnný rozsudek vydaný v Polsku zahrnoval rozsudky vydané v tomto členském státě a rozsudky vydané v jiném členském státě, které byly uznány za účelem jejich výkonu v Polsku.

22. Předkládající soud kromě toho dále poukazuje na to, že podle čl. 85 odst. 4 trestního zákoníku ve spojení s článkem 114a téhož zákoníku se souhrnný rozsudek podle polského práva nevztahuje na odsouzení vydaná soudem, který je příslušný v trestních věcech v jiném členském státě.

23. Pokud jde o řízení o vydání souhrnného rozsudku podle polského práva, předkládající soud uvádí, že rozsudek, jímž takové řízení končí, se nachází na pomezí rozhodnutí ve věci samé a rozhodnutí o výkonu trestu a zahrnuje tresty uložené pravomocnými rozsudky s cílem „korigovat“ právní odpověď na spáchané trestné činy, o nichž mohlo být potenciálně rozhodnuto v jediném řízení, jakož i „racionalizovat trestání“, avšak souhrnný rozsudek do těchto jednotlivých rozsudků nezasahuje. Souhrnný rozsudek především nemá vliv na rozhodnutí o vině pachatele daného trestného činu, které je součástí meritorního rozsudku.

24. Předkládající soud má za to, že zohlednění odsuzujících rozsudků vydaných v jednom členském státě, které byly uznány za účelem jejich výkonu v jiném členském státě, a zároveň odsuzujících rozsudků vydaných v uvedeném členském státě umožňuje zhodnotit veškerou trestnou činnost osoby, která byla vícekrát odsouzena. To má přispívat k vytvoření „společného prostoru práva“.

25. Podle předkládajícího soudu je navíc třeba vzít v úvahu, že je-li rozsudek vydaný v jednom členském státě uznán pro účely jeho výkonu v jiném členském státě tak, jak to stanoví rámcové rozhodnutí 2008/909, stává se základem pro veškerá procesní a vykonávací rozhodnutí, která mají soudy vykonávajícího členského státu povinnost vydat. Rozsudek uznaný za účelem jeho výkonu v jiném členském státě se tedy stává součástí vnitrostátního právního řádu tohoto členského státu a má být vykonán v souladu s jeho právními předpisy, což ostatně jasně vyplývá z čl. 17 odst. 1 rámcového rozhodnutí 2008/909.

26. Konečně nemožnost vydat souhrnný rozsudek, který by zohlednil odsouzení vydaná v jednom členském státě a uznaná za účelem jejich výkonu v jiném členském státě, by podle předkládajícího soudu vedla k tomu, že by se občan, který byl vícekrát odsouzen pouze v jednom členském státě, nacházel v příznivějším postavení než občan, který byl odsouzen v různých členských státech. Jde tedy o to zajistit na unijní úrovni rovné zacházení s občany nacházejícími se v obdobné situaci.

27. Za těchto podmínek se Sąd Okręgowy w Gdańsku (krajský soud v Gdaňsku) rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

„1) Musí být čl. 3 odst. 3 rámcového rozhodnutí [2008/675], podle kterého ‚[z]ohlednění předchozích odsouzení vydaných v jiných členských státech podle odstavce 1 nesmí mít za následek zasahování do předchozích odsouzení nebo jakéhokoli jiného rozhodnutí spojeného s jejich výkonem ze strany členského státu, v němž se koná nové trestní řízení, nebo jejich rušení či přezkoumávání', vykládán v tom smyslu, že za zasahování [do uvedených odsouzení] podle tohoto ustanovení se v rámci řízení o uložení souhrnného rozsudku považuje nejen případ, kdy je do souhrnného rozsudku zahrnut trest uložený rozsudkem vydaným ve [členském] státě, ale také případ, kdy je do souhrnného rozsudku zahrnut trest převzatý za účelem jeho výkonu v jiném [členském] státě […] i rozsudek v tomto státě vydaný?

2) Je s ohledem na ustanovení rámcového rozhodnutí [2008/909], která se týkají zásad řízení o prohlášení vykonatelnosti rozhodnutí zakotvených v čl. 8 odst. 2 až 4, dále v článku 19 [tohoto rámcového rozhodnutí] […], který stanoví, že ‚[a]mnestii nebo milost může udělit vydávající i vykonávající stát' (odstavec 1) a ‚[p]ouze vydávající stát může rozhodnout o žádosti o přezkum rozsudku, jímž se ukládá trest, který se má vykonat podle tohoto rámcového rozhodnutí' (odstavec 2), jakož i v první větě čl. 17 odst. 1, podle které se výkon trestu řídí právem vykonávajícího státu, možné vydat v rámci řízení o vydání souhrnného rozsudku takový souhrnný rozsudek, který by zahrnoval tresty uložené jak rozsudkem vydaným v jednom [členském] státě a převzatým za účelem jeho výkonu v jiném [členském] státě, tak rozsudkem vydaným v tomto státě?"

28. Písemná vyjádření předložily polská, česká, španělská a maďarská vláda, jakož i Evropská komise. Polská, česká a španělská vláda, jakož i Komise odpověděly ve stanovené lhůtě na otázky k písemnému zodpovězení položené Soudním dvorem.

IV. Analýza

29. Předkládající soud žádá Soudní dvůr o výklad čl. 3 odst. 3 rámcového rozhodnutí 2008/675, jakož i o výklad čl. 8 odst. 2 až 4, čl. 17 odst. 1 první věty a článku 19 rámcového rozhodnutí 2008/909.

30. Podstatou předběžných otázek položených uvedeným soudem je, zda mají být uvedená ustanovení vykládána v tom smyslu, že brání tomu, aby soud členského státu, v němž má být v souladu s rámcovým rozhodnutím 2008/909 vykonán trest odnětí svobody uložený soudem jiného členského státu, vydal souhrnný rozsudek zahrnující tresty uložené soudy obou těchto členských států.

31. Předkládající soud žádá o objasnění výkladu uvedených ustanovení, přičemž dodává, že čl. 85 odst. 4 trestního zákoníku ve spojení s článkem 114a tohoto zákoníku vylučuje možnost vydání souhrnného rozsudku, pokud by takový rozsudek zahrnoval odsouzení vydané soudem jiného členského státu.

32. Než se vyslovím k otázce, zda má být předchozí odsouzení vydané v jiném členském státě zohledněno soudem členského státu, kterému byl předložen návrh na rozhodnutí o absorpci trestů, je třeba uvést několik poznámek k tomuto druhu řízení.

A. Úvodní poznámky k absorpci trestů

33. Absorpce trestů, která má v Polsku podobu řízení o vydání souhrnného rozsudku, se v obecné rovině používá v případě souběhu trestných činů. Souběhem trestných činů se rozumí situace, kdy osoba spáchá několik trestných činů neoddělených pravomocným odsouzením. Dotyčná osoba může být za tyto různé skutky souzena v samostatných řízeních, která mohou případně probíhat před soudy různých členských států. Absorpce trestů tedy umožňuje zajistit jednotné zacházení v situaci, kdy jsou sbíhající se trestné činy souzeny v rámci téhož řízení, a v situaci, kdy jsou posuzovány odděleně.

34. Absorpce původních trestů spočívá v uložení jediného trestu, jehož sazba odpovídá původnímu trestu stanovenému pro nejzávažnější trestný čin, který tak „absorbuje“ původní tresty stanovené pro ostatní trestné činy, na které bude pohlíženo jako na součást nejpřísnějšího trestu. Odsouzený si odpyká pouze tento trest. Jedná se o právní fikci, na jejímž základě lze mít za to, že všechny tresty jsou tak vykonávány současně. Absorpce trestů umožňuje zabránit jednoduchému souběhu původních trestů nebo hmotněprávní kumulaci, která spočívá v uložení všech trestů vztahujících se ke každému ze sbíhajících se trestných činů, které jsou poté vykonávány samostatně a kumulativním způsobem. O takové absorpci lze rozhodnout buď odsuzujícím rozsudkem v případě, kdy je několik trestných činů stíháno v rámci jediného řízení, anebo v takovém řízení, jako je řízení o vydání souhrnného rozsudku, v případě, kdy byly trestné činy stíhány v rámci odlišných řízení.

35. Tím, že nedochází k matematickému sčítání trestů, přestavuje jejich absorpce mechanismus, který umožňuje snížit délku trestů, jež bude muset nakonec vykonat osoba, která se souběžně dopustila několika trestných činů a která byla v důsledku toho několikrát odsouzena. Tento mechanismus tak koriguje důsledky způsobené kumulací trestů, které by mohly být v rozporu se zásadou proporcionality. Je založen na myšlence, že čistě matematická kumulace trestů by byla v rozporu s jednou z hlavních funkcí trestu v moderním trestním systému, konkrétně s upřednostněním sociální reintegrace odsouzených. Jedná se o uplatňování zásady individualizace trestu, který na rozdíl od prosté matematické kumulace vynesených trestů umožňuje zohlednit chování odsouzeného, jeho osobnost i jeho materiální, rodinnou a sociální situaci [6].

36. Může tedy vyvstat potřeba korekce negativních účinků takové kumulace ve fázi výkonu trestu. Trestní soudy si v tomto ohledu musí ponechat prostor pro uvážení, aby bylo při výkonu trestů uložených v samostatných řízeních dosaženo rovnováhy mezi účinnou represí a cílem spočívajícím v opětovném začlenění odsouzených osob do společnosti. V této fázi již nejde o to posuzovat, zda je obviněný vinen ze spáchání trestného činu, a v případě, že ano, jaký trest by byl pro vytýkané chování vhodný. V rámci řízení o absorpci trestů, k němuž dochází ve fázi výkonu těchto trestů na území jednoho členského státu, spočívá úloha soudce ve stanovení celkového trestu, který není na překážku požadavku účinné represe, a na základě nutné individualizace respektuje jak zásadu přiměřenosti trestů, tak úlohu trestu spočívající v opětovném začlenění do společnosti. Soud má tedy prostor pro uvážení, neboť mu přísluší určit výši celkového trestu. Jeho posouzení může v tomto ohledu záviset na různých kritériích, včetně okolností případů, ohledně nichž byly vydány odsuzující rozsudky, osobnosti pachatele a povahy, počtu a závažnosti trestných činů.

6 – V tomto ohledu viz stanovisko generálního advokáta Y. Bota ve věci Beškov (C-171/16, EU:C:2017:386), v němž uvádí, že „[m]atematický součet všech trestů uložených za činy spáchané v časovém období, v jehož průběhu nedošlo k žádné výstraze ani k zajištění určité péče, se může nejčastěji jevit jako nepřiměřený z hlediska osobnosti pachatele a okolností spáchání činů, a tedy jako nespravedlivý. Nespravedlivý trest určitě vyvolá spíše rozhořčení a povede k opakovanému páchání trestné činnosti, než ke změně. Tím je odůvodněna pravomoc soudu v jeho oblasti posouzení nutné individualizace a v mezích stanovených zákonem co nejlépe sloučit tresty, které se uplatní za trestné činy spáchané během tohoto období života pachatele“ (bod 49).

37. Pokud vnitrostátní právo upravuje řízení o absorpci trestů, musí soud splnit svou povinnost v souladu s pravidly a omezeními stanovenými rámcovým rozhodnutím 2008/675 bez ohledu na to, zda bylo trestní řízení vedeno v jednom členském státě, nebo v několika členských státech. Soud, k němuž byl podán návrh na vydání souhrnného trestu, musí splnit zvláštní požadavek stanovený v čl. 3 odst. 3 uvedeného rámcového rozhodnutí, a konkrétně že rozhodnutí, které má přijmout, nesmí zasahovat do rozhodnutí o odsouzení, které bylo vydáno v jiném členském státě.

B. Řízení o vydání souhrnného rozsudku

38. Uložení souhrnného trestu představuje právní přístup, který se v polském právním řádu uplatňuje v situaci, kdy dojde k souběhu zločinů, přečinů a daňových trestních činů.

39. Souhrnný trest je zvláštním trestem, který lze uložit poté, co byla vydána rozhodnutí o vině určité osoby týkající se několika trestných činů a o trestech uložených za každý z nich (původní tresty). Rozhoduje o něm soud, k němuž byl podán příslušný návrh, na základě původních trestů. Uložení souhrnného trestu je podmíněno tím, že jsou dotčené původní tresty vykonatelné a dosud nebyly v plném rozsahu vykonány. Trest, který již byl v plném rozsahu vykonán, tudíž nelze spojit s dalšími tresty a uložit souhrnný trest.

40. Soudu, jemuž byla věc předložena, přísluší, aby zvážil výši souhrnného trestu v mezích stanovených vnitrostátní právní úpravou a v závislosti na takových okolnostech, jako jsou zejména zdravotní stav a chování dotčené osoby, jakož i blízkost mezi jednotlivými trestnými činy na věcné, časové a osobní úrovni.

41. Pokud se ohledně několika trestných činů vedlo několik samostatných řízení, lze uložit souhrnný trest v rámci nového řízení, ve kterém je vydán souhrnný rozsudek, a to na základě původních trestů uložených jednotlivými odsuzujícími rozsudky. Důvodem uvedeného postupu je skutečnost, že by pachatel několika trestných činů, které byly předmětem několika řízení, neměl být znevýhodněn ve srovnání s pachatelem, jehož trestné činy jsou souzeny v rámci jediného řízení. Vydání souhrnného rozsudku tedy umožňuje zajistit rovné zacházení s těmito dvěma situacemi. Kromě toho předmětem souhrnného rozsudku je pouze stanovení souhrnného trestu, a nikoli rozhodování o vině dané osoby.

42. Projednávaná věc se týká situace, v níž se řízení o vydání souhrnného trestu vztahuje na tresty, z nichž jeden byl uložen polským soudem a druhý soudem jiného členského státu. Jak jsem již přitom uvedl výše, použití čl. 85 odst. 4 ve spojení s čl. 114a trestního zákoníku patrně vylučuje možnost použít ustanovení o souhrnném trestu na rozhodnutí vydaná soudy jiných členských států. Z toho vyplývá, že pouze podle polského práva musí být původní tresty uložené soudy jiných členských států vykonány kumulativně s tresty uloženými polskými soudy. Výhradně z polského práva tedy vyplývá, že se osoba odsouzená v jiném členském státě, která je v souladu s rámcovým rozhodnutím 2008/909 předána k výkonu trestu do Polska, nemůže dovolávat vnitrostátních pravidel, která se týkají vydání souhrnného rozsudku a uložení souhrnného trestu, ale musí uvedený trest vykonat kumulativně s tresty, které jí byly uloženy v Polsku, a nikoli souběžně prostřednictvím souhrnného trestu.

43. Podstatou otázek položených předkládajícím soudem je, zda je tento přístup zvolený v polském právu slučitelný s pravidly stanovenými jak rámcovým rozhodnutím 2008/675, tak rámcovým rozhodnutím 2008/909. Konkrétně se uvedený soud táže, jak je třeba vykládat pravidla stanovená rámcovým rozhodnutím 2008/675 a rámcovým rozhodnutím 2008/909, pokud je výkon trestu uloženého soudem jiného členského státu předán do členského státu, kde probíhá řízení o vydání souhrnného rozsudku. Je soud, který rozhoduje v řízení o vydání souhrnného rozsudku, podle unijního práva povinen zohlednit pro účely stanovení souhrnného trestu odsouzení vydané v jiném členském státě, jako by tomu bylo v případě vnitrostátního odsouzení?

44. Připomínám, že v rámci řízení o vydání souhrnného rozsudku, které bylo zahájeno před předkládajícím soudem, bylo prokázáno, že rozsudek vydaný dne 15. února 2017 Landgericht Lüneburg (zemský soud v Lüneburgu), kterým byl AV uložen trest odnětí svobody, byl uznán za účelem jeho výkonu v Polsku usnesením předkládajícího soudu ze dne 12. ledna 2018 a je zde vykonáván až do 29. listopadu 2021. Řízení o vydání souhrnného rozsudku, které zahrnuje toto odsouzení, bylo zahájeno na návrh AV dne 31. července 2018. Vykonatelný je též odsuzující rozsudek vydaný předkládajícím soudem dne 24. února 2010, který má AV vykonávat od 29. listopadu 2021 do 30. března 2030. Kromě toho zmíněný soud uvádí, že již v roce 2014 vydal souhrnný rozsudek, který zahrnoval mimo jiné trest odnětí svobody uložený jiným německým soudem a vykonávaný v Polsku. Uvedený souhrnný rozsudek mezitím nabyl právní moci.

45. Jak jsem uvedl výše, pokud jde o řízení o vydání souhrnného rozsudku upravené polským právem, poukazuje předkládající soud na to, že rozsudek, jímž takové řízení končí, se nachází na pomezí rozhodnutí ve věci samé a rozhodnutí o výkonu trestu a zahrnuje tresty uložené pravomocnými rozsudky s cílem „korigovat“ právní odpověď na spáchané trestné činy, o nichž mohlo být rozhodnuto v jediném řízení, jakož i „racionalizovat trestání“, aniž by souhrnný rozsudek zasahoval do podstaty jednotlivých rozsudků, kterých se týká. Předkládající soud má zejména za to, že vydáním souhrnného rozsudku není dotčeno rozhodnutí o vině pachatele daného trestného činu, jak o ní bylo rozhodnuto v rozsudku ve věci samé.

46. V tomto ohledu z rozsudku ze dne 10. srpna 2017, Zdziaszek [7] vyplývá, že řízení o vydání souhrnného rozsudku nemá žádný vliv na rozhodnutí o vině učiněné v dřívějších rozhodnutích, které je pravomocné [8]. Podle Soudního dvora dochází takovým rozsudkem ke změně výše uloženého trestu nebo uložených trestů [9]. Je tedy třeba odlišit řízení tohoto typu, které se týká stanovení výše trestů odnětí svobody, od opatření týkajících se postupů při výkonu těchto trestů [10].

47. Soudní dvůr rovněž poukázal na to, že takové řízení, kterým dochází zejména ke sloučení jednoho či více trestů, jež byly dotyčné osobě dříve uloženy, do jediného nového trestu, nutně vede k výsledku, který je pro tuto osobu příznivější. V situaci, kdy je vydáno několik odsuzujících rozhodnutí, přičemž každým z nich je uložen určitý trest, mohou být uložené tresty sloučeny do celkového trestu, který je kratší než součet výší jednotlivých trestů uložených různými dřívějšími rozhodnutími [11]. Souhrnný rozsudek upravený v polském právu jde nad rámec „ryze formálního výpočtu“ a přiznává příslušnému soudu určitý prostor pro uvážení při stanovení souhrnného trestu [12].

48. Zdůrazňuji, že řízení o vydání souhrnného rozsudku spadá do pravomoci členských států. Jak však vyplývá z ustálené judikatury Soudního dvora, jsou tyto členské státy povinny dodržovat při výkonu uvedené pravomoci unijní právo [13]. Členské státy, které se rozhodnou upravit ve svých vnitrostátních právních předpisech takové řízení, tedy musí dodržovat unijní právo, zejména nástroje přijaté v oblasti justiční spolupráce v trestních věcech, jako jsou rámcová rozhodnutí 2008/675 a 2008/909. Samotná povaha prostoru svobody, bezpečnosti a práva vyvolává pochybnosti o tom, zda jsou právní předpisy členského státu, které v rámci řízení o vydání souhrnného rozsudku omezují možnost zohlednit předchozí odsouzení pouze na odsouzení vydaná soudy tohoto členského státu, slučitelné s unijním právem.

7 – C-271/17 PPU, EU:C:2017:629.

8 – Rozsudek ze dne 10. srpna 2017, Zdziaszek (C-271/17 PPU, EU:C:2017:629, bod 84).

9 – Rozsudek ze dne 10. srpna 2017, Zdziaszek (C-271/17 PPU, EU:C:2017:629, bod 85).

10 – Tamtéž.

11 – Rozsudek ze dne 10. srpna 2017, Zdziaszek (C-271/17 PPU, EU:C:2017:629, bod 86).

12 – Rozsudek ze dne 10. srpna 2017, Zdziaszek (C-271/17 PPU, EU:C:2017:629, bod 88).

13 – V tomto smyslu zejména viz rozsudek ze dne 24. listopadu 1998, Bickel a Franz (C-274/96, EU:C:1998:563, bod 17). Viz také rozsudek ze dne 2. dubna 2020, Ruska Federacija (C-897/19 PPU, EU:C:2020:262, bod 48 a citovaná judikatura).

C. Použitelnost rámcového rozhodnutí 2008/675

49. Rámcové rozhodnutí 2008/675, jak vyplývá z jeho čl. 1 odst. 1 a čl. 3 odst. 1, ukládá členským státům povinnost přinejmenším zohledňovat odsouzení vydaná v jiných členských státech a přiznat těmto odsouzením stejné účinky, které vnitrostátní právo přisuzuje předchozím vnitrostátním odsouzením. Cílem je umožnit posouzení trestní minulosti dotyčné osoby v novém trestním řízení, které proti ní bylo zahájeno pro jiné skutky.

50. Jak uvádí bod 6 rámcového rozhodnutí 2008/675, cílem tohoto rámcového rozhodnutí zajisté není vykonávat v jednom členském státě soudní rozhodnutí vydaná v jiných členských státech.

51. Je však zřejmé, že k zohlednění předchozích odsouzení může dojít ve fázi jejich výkonu.

52. To ostatně vyplývá z rozsudku ze dne 21. září 2017, Beškov [14].

53. Ve věci, v níž byl vydán tento rozsudek, Soudní dvůr rozhodl, že rámcové rozhodnutí 2008/675 musí být vykládáno v tom smyslu, že se vztahuje i na vnitrostátní řízení, ve kterém má být pro účely výkonu trestu uložen souhrnný trest odnětí svobody zohledňující trest uložený dané osobě vnitrostátním soudem i trest uložený v rámci předchozího odsouzení téže osoby za jiné skutky soudem jiného členského státu [15].

54. Na podporu tohoto závěru Soudní dvůr nejprve poukázal na to, že čl. 1 odst. 1 tohoto rámcového rozhodnutí stanoví, že cílem tohoto rámcového rozhodnutí je stanovit podmínky, na jejichž základě jsou předchozí odsouzení vydaná v jednom členském státě vůči určité osobě zohledněna při novém trestním řízení zahájeném v jiném členském státě proti téže osobě za jiné skutky [16].

55. Článek 3 odst. 1 tohoto rámcového rozhodnutí, nahlížený ve světle bodu 5 jeho odůvodnění, za tím účelem stanoví členským státům povinnost zajistit, jednak aby se v této souvislosti předchozí odsouzení vydaná v jiných členských státech, o nichž byly získány informace na základě příslušných nástrojů vzájemné právní pomoci nebo na základě výměny informací získaných z trestních rejstříků, zohlednila, stejně jako jsou vnitrostátním právem zohledněna předchozí vnitrostátní odsouzení, a jednak aby jim byly přiznány stejné účinky, které vnitrostátní právo přisuzuje vnitrostátním odsouzením, ať už se jedná o skutkové účinky nebo o účinky spadající do oblasti procesního nebo hmotného práva [17].

56. Soudní dvůr dále konstatoval, že v čl. 3 odst. 2 rámcového rozhodnutí 2008/675 je upřesněno, že tato povinnost platí ve fázi před zahájením řízení, v průběhu řízení a při výkonu odsouzení, zejména pokud jde o použitelná procesní pravidla, včetně pravidel týkajících se kvalifikace trestného činu, druhu a výměry uloženého trestu a pravidel, kterými se řídí výkon rozhodnutí. V souladu s tím je v bodech 2 a 7 odůvodnění tohoto rámcového rozhodnutí uvedeno, že vnitrostátní soud musí být schopen zohlednit odsouzení vydaná v jiných členských státech, a to i pro stanovení způsobu výkonu trestu, a že účinky takového odsouzení by měly být stejné jako účinky vnitrostátního rozhodnutí v každé z těchto fází řízení [18].

14 – C-171/16, dále jen „rozsudek Beškov“ EU:C:2017:710.

15 – Viz rozsudek Beškov (bod 29).

16 – Viz rozsudek Beškov (bod 25).

17 – Viz rozsudek Beškov (bod 26).

18 – Viz rozsudek Beškov (bod 27).

57. Z uvedeného Soudní dvůr konečně dovodil, že se rámcové rozhodnutí 2008/675 vztahuje nejen na řízení, ve kterém jde o určení a uznání případné viny stíhané osoby, ale i na řízení týkající se výkonu trestu, kdy má být zohledněn trest uložený dřívějším odsuzujícím rozsudkem vydaným v jiném členském státě. Soudní dvůr v tomto ohledu konstatoval, že v daném případě patří řízení o uložení souhrnného trestu zahájené Trajanem Beškovem do této druhé kategorie, takže do působnosti tohoto rámcového rozhodnutí spadá [19].

58. Z výše uvedeného zejména vyplývá, že se toto rámcové rozhodnutí vztahuje v zásadě na případy, kdy bylo zahájeno nové trestní řízení proti osobě, která byla předtím odsouzena v jiném členském státě. Uvedený pojem „nové trestní řízení" zahrnuje fázi před zahájením řízení, průběh řízení a výkon odsuzujícího rozhodnutí [20].

59. Pro účely použití rámcového rozhodnutí 2008/675 a v souladu s tím, jak rozhodl Soudní dvůr v rozsudku Beškov, je třeba uvést, že ke stanovení souhrnného trestu v rámci takového řízení o vydání souhrnného rozsudku, jako je řízení dotčené ve věci v původním řízení, dochází ve fázi výkonu trestů, takže uvedené rámcové rozhodnutí je na takové řízení použitelné. V rámci tohoto vnitrostátního řízení, jehož předmětem je stanovení výše souhrnného trestu odnětí svobody pro účely jeho výkonu, vyvstává otázka, zda má být zohledněn trest uložený dřívějším odsuzujícím rozsudkem, který byl vydán v jiném členském státě.

60. Mimoto, ačkoli podle bodu 6 odůvodnění rámcového rozhodnutí 2008/675 „není cílem tohoto rámcového rozhodnutí vykonávat v jednom členském státě soudní rozhodnutí vydaná v jiném členském státě", nenacházím v tomto rámcovém rozhodnutí nic, co by nasvědčovalo tomu, že by se povinnost soudů jednoho členského státu zohlednit odsouzení vydaná v jiných členských státech nevztahovala na odsouzení, jehož výkon byl v souladu s rámcovým rozhodnutím 2008/909 předán do tohoto členského státu. Pokud by totiž chtěl unijní normotvůrce vyloučit uvedenou situaci z působnosti rámcového rozhodnutí 2008/675, uvedl by to výslovně. Bod 14 odůvodnění tohoto rámcového rozhodnutí, ke kterému se vrátím níže, však naopak vyjadřuje záměr tohoto normotvůrce zahrnout do působnosti uvedeného rámcového rozhodnutí situaci, kdy došlo k předání výkonu trestu do jiného členského státu, než je stát, ve kterém byl odsuzující rozsudek vydán.

61. Vzhledem k tomu, že rámcové rozhodnutí 2008/675 lze podle mého názoru použít na takové řízení, jako je řízení dotčené ve věci v původním řízení, je třeba nyní ověřit, zda uvedené rámcové rozhodnutí brání tomu, aby bylo v rámci řízení o vydání souhrnného rozsudku zahájeného v Polsku zohledněno předchozí odsouzení, které bylo vydáno v jiném členském státě a jehož výkon byl předán do Polska, anebo naopak ukládá povinnost takové odsouzení zohlednit.

D. Slučitelnost řízení o vydání souhrnného rozsudku s rámcovým rozhodnutím 2008/675

62. Bod 2 odůvodnění rámcového rozhodnutí 2008/675 uvádí, že jeho účelem je provedení zásady vzájemného uznávání rozsudků a soudních rozhodnutí v trestních věcech, zakotvené v čl. 82 odst. 1 SFEU, který nahradil článek 31 EU, na jehož základě bylo toto rámcové rozhodnutí přijato. Podle bodu 3 odůvodnění uvedeného rámcového rozhodnutí je jeho účelem „stanovit pro členské státy povinnost přinejmenším zohledňovat odsouzení vydaná v jiných členských státech".

63. V případě, že bylo v několika členských státech vedeno proti téže osobě několik trestních řízení pro různé skutky, je podle bodu 8 odůvodnění jednou ze základních zásad rámcového rozhodnutí 2008/675 „v co největší možné míře zabránit tomu, aby se s dotyčnou osobou zacházelo méně příznivě, než kdyby se jednalo o vnitrostátní odsouzení".

19 – Viz rozsudek Beškov (bod 28).

20 – Viz rozsudek ze dne 5. července 2018, Lada (C-390/16, EU:C:2018:532, bod 30).

64. Za tímto účelem je v uvedeném rámcovém rozhodnutí obsažena zásada ukládající povinnost zohlednit v členském státě, ve kterém je vedeno nové trestní řízení, odsouzení vydané v jiném členském státě, a to při dodržení zásady rovnocennosti. Cílem rámcového rozhodnutí však není harmonizace důsledků, které různé vnitrostátní právní předpisy přiznávají předchozím odsouzením.

65. Při přijetí rámcového rozhodnutí 2008/675 vycházel unijní normotvůrce ze zjištění vyjádřeného v bodě 4 odůvodnění, podle něhož „[n]ěkteré členské státy přiznávají účinky odsouzením vydaným v jiných členských státech, zatímco jiné členské státy zohledňují pouze odsouzení vydaná jejich vlastními soudy“.

66. Bod 5 odůvodnění tohoto rámcového rozhodnutí proto dále uvádí: „Měla by být potvrzena zásada, podle níž by odsouzení vydaná v jiných členských státech měla mít v určitém členském státě stejné účinky jako odsouzení vydaná v souladu s vnitrostátními právními předpisy jeho vlastními soudy bez ohledu na to, zda vnitrostátní právo považuje tyto účinky za skutkové nebo spadající do oblasti procesního nebo hmotného práva. […]“ Soud, který rozhoduje v novém trestním řízení, má tedy na základě rámcového rozhodnutí 2008/675 povinnost přiznat rozhodnutím vydaným soudem jiného členského státu takové účinky, které jsou „stejné jako účinky vnitrostátního rozhodnutí“, a to i ve fázi „výkonu rozhodnutí“ [21].

67. Uvedené rámcové rozhodnutí tak stanoví zásadu rovného nakládání s odsouzeními vydanými soudy členského státu, v němž probíhá nové trestní řízení – v daném případě řízení o vydání souhrnného rozsudku – a s odsouzeními vydanými soudy jiného členského státu. Tato zásada rovného nakládání přiznává uvedeným odsouzením tytéž právní účinky, které jsou spojeny s vnitrostátními odsuzujícími rozsudky. Soud, u něhož bylo zahájeno nové trestní řízení, je tak v zásadě povinen zohlednit dřívější rozhodnutí vydané soudem jiného členského státu stejným způsobem, jako by zohlednil rozhodnutí vydané soudem svého vlastního členského státu, aby tak mohlo vyvolat účinky spojené s trestní minulostí odsouzeného.

68. Jak uvedl generální advokát Y. Bot ve stanovisku, které přednesl ve věci Beškov [22], tento požadavek „je jasně spojen s realizací prostoru svobody, bezpečnosti a práva, a tím rovněž s vzájemným uznáváním, které ukládá nejen zohlednit zahraniční rozhodnutí, ale rovněž jej respektovat“ [23]. Rámcové rozhodnutí 2008/675 tak podle Soudního dvora přispívá k „podpoře vzájemné důvěry v evropském prostoru práva, jelikož podporuje soudní praxi, kdy se předchozí odsouzení v jiném členském státu v zásadě zohledňují“ [24].

69. Na první pohled se zdá, že polské právní předpisy jsou v rozporu s vůlí takto vyjádřenou unijním normotvůrcem a odporují zásadě vzájemného uznávání. Je však třeba ověřit, zda je za okolností věci v původním řízení skutečnost, že nedochází k zohlednění odsouzení vydaných v jiných členských státech, v souladu s pravidly stanovenými rámcovým rozhodnutím 2008/675.

70. Unijní normotvůrce stanovil v čl. 3 odst. 3 až 5 tohoto rámcového rozhodnutí meze povinnosti zohlednit v novém trestním řízení – v souladu se zásadou rovnocennosti – předchozí odsouzení, která byla vydána v jiném členském státě.

21 – Viz bod 7 odůvodnění rámcového rozhodnutí 2008/675.

22 – C-171/16, EU:C:2017:386.

23 – Stanovisko generálního advokáta Y. Bota ve věci Beškov (C-171/16, EU:C:2017:386, bod 54), jakož i stanovisko generálního advokáta Y. Bota ve věci Lada (C-390/16, EU:C:2018:65, bod 77).

24 – Viz rozsudek ze dne 5. července 2018, Lada (C-390/16, EU:C:2018:532, bod 36).

71. Článek 3 odst. 3 uvedeného rámcového rozhodnutí zejména stanoví, že „[z]ohlednění předchozích odsouzení vydaných v jiných členských státech podle odstavce 1 nesmí mít za následek zasahování do předchozích odsouzení nebo jakéhokoli jiného rozhodnutí spojeného s jejich výkonem ze strany členského státu, v němž se koná nové trestní řízení, nebo jejich rušení či přezkoumávání“. Toto ustanovení tedy zahrnuje výhradu, podle níž zohlednění odsuzujících rozsudků vydaných v jiném členském státě nesmí do takových rozhodnutí zasahovat. Vyjadřuje nutnost zachovat ve vztahu k cizím rozhodnutím překážku věci pravomocně rozsouzené.

72. Pokud tedy vnitrostátní soud zohlední v rámci nového trestního řízení předchozí cizí rozhodnutí, nesmí jej jakkoliv změnit. V souladu s touto zásadou nevměšování nemůže soud, který nově zahájil řízení, přehodnocovat rozhodnutí soudu jiného členského státu. Uvedený soud, který rozhoduje v novém řízení, má v souladu se zásadou rovnocennosti pouze přiznat předchozímu zahraničnímu rozhodnutí účinky, které by byly spojeny s předchozím vnitrostátním rozhodnutím [25]. Stručně řečeno, předchozí odsuzující rozsudky vydané v jiných členských státech musí být zohledněny v té podobě, v jaké byly vydány [26].

73. Soudní dvůr na základě uvedené zásady nevměšování rozhodl v rozsudku Beškov, že „čl. 3 odst. 3 rámcového rozhodnutí 2008/675 musí být vykládán v tom smyslu, že brání vnitrostátní právní úpravě, podle níž vnitrostátní soud, kterému je podán návrh, aby byl pro účely výkonu trestu uložen souhrnný trest odnětí svobody zohledňující zejména trest uložený v rámci předchozího odsouzení soudem jiného členského státu, za tím účelem změní způsob výkonu posledně uvedeného trestu“ [27].

74. Soudní dvůr zejména konstatoval, že „vnitrostátní soud nemůže na základě tohoto rámcového rozhodnutí přezkoumávat a měnit způsob výkonu předchozího odsuzujícího rozsudku, který byl vydán v jiném členském státě a byl již vykonán, zejména zrušením podmínky, s níž je trest uložený tímto rozsudkem spojen, a jeho přeměnou na nepodmíněný trest odnětí svobody. Nemůže ani z tohoto titulu nařídit nový výkon takto změněného trestu“ [28].

75. Soudní dvůr kromě toho v rozsudku ze dne 5. července 2018, Lada [29], upřesnil, že „[i] když rámcové rozhodnutí 2008/675 brání takovému přezkoumání, […] jež může vést ke změně kvalifikace trestného činu a změně trestu uloženého v jiném členském státě, je třeba konstatovat, že toto rámcové rozhodnutí není na překážku tomu, aby členský stát, ve kterém je vedeno nové trestní řízení mohl upřesnit konkrétní podmínky zohlednění předchozích odsouzení vydaných v tomto jiném členském státě, přičemž jediným účelem takového upřesnění je určit, zda lze s těmito odsouzeními spojovat stejné právní účinky, jaké mají předchozí vnitrostátní odsouzení na základě vnitrostátního práva“ [30]. Soudní dvůr dále konstatoval, že „přijetí rozhodnutí, které umožňuje přiznání stejných právních účinků předchozímu odsouzení vydanému v jiném členském státě, jaké je stanoveno v bodě 13 odůvodnění rámcového rozhodnutí 2008/675, vyžaduje zkoumání každého jednotlivého případu ve světle konkrétní situace. Tato možnost nemůže odůvodnit zavedení zvláštního uznávacího řízení ve vztahu k odsouzením vydaným v jiném členském státě, které je jednak nezbytné pro zohlednění uvedených odsouzení při novém trestním řízení a jednak může vést ke změně kvalifikace spáchaného trestného činu a uloženého trestu“ [31].

25 – Viz stanovisko generálního advokáta Y. Bota ve věci Beškov (C-171/16, EU:C:2017:386, body 55 a 56).

26 – Viz rozsudek Beškov (body 37 a 44), jakož i rozsudek ze dne 5. července 2018, Lada (C-390/16, EU:C:2018:532, bod 39).

27 – Viz rozsudek Beškov (bod 47).

28 – Viz rozsudek Beškov (bod 46).

29 – C-390/16, EU:C:2018:532.

30 – Viz rozsudek ze dne 5. července 2018, Lada (C-390/16, EU:C:2018:532, bod 40).

31 – Viz rozsudek ze dne 5. července 2018, Lada (C-390/16, EU:C:2018:532, bod 45).

76. S ohledem na výše uvedené mám za to, že na rozdíl od toho, co tvrdí polská a česká vláda, nebrání čl. 3 odst. 3 rámcového rozhodnutí 2008/675 provedení takového řízení o vydání souhrnného rozsudku, jako je řízení dotčené ve věci v původním řízení. Aby tomu tak bylo, je totiž ještě třeba prokázat, že by zohlednění předchozích odsouzení vydaných v jiném členském státě mělo v této souvislosti za následek „zasahování do předchozích odsouzení nebo jakéhokoli jiného rozhodnutí spojeného s jejich výkonem“. Ostatně poznamenávám, že Soudní dvůr v rozsudku Beškov nerozhodl, že by čl. 3 odst. 3 rámcového rozhodnutí 2008/675 bránil dotčenému vnitrostátnímu řízení jako takový, ale že mu brání pouze v rozsahu, v němž by mělo jeho provedení za okolností věci, v níž byl vydán uvedený rozsudek, za následek narušení integrity zahraničního odsouzení zrušením podmínky, s níž bylo odsouzení spojeno.

77. Je třeba upřesnit, že čl. 3 odst. 3 rámcového rozhodnutí 2008/675 musí být vykládán ve spojení s bodem 14 odůvodnění tohoto rámcového rozhodnutí, podle něhož „[z]ásah do rozhodnutí nebo jeho výkonu pokrývá mimo jiné situace, v nichž v souladu s vnitrostátním právem druhého členského státu trest uložený v předchozím rozhodnutí je nutno promítnout nebo zahrnout do jiného trestu, jenž má být následně účinně vykonán v rozsahu, v jakém dosud nebyl vykonán první trest nebo pokud nebyl jeho výkon předán do druhého členského státu“.

78. Mám v souladu s tím, co ve své písemné odpovědi na otázky položené Soudním dvorem uvádí Komise, za to, že výklad čl. 3 odst. 3 rámcového rozhodnutí 2008/675 ve spojení s bodem 14 jeho odůvodnění kategoricky nevylučuje možnost zohlednit ve vnitrostátních řízeních, která se týkají uložení souhrnných trestů, předchozí odsouzení vydaná v zahraničí, je však nutné individuálně posoudit, zda by uložením souhrnného trestu nedošlo v daném případě k zásahu do předchozího rozsudku nebo jeho výkonu.

79. Jak Komise správně uvádí ve své písemné odpovědi na otázky položené Soudním dvorem, bod 14 odůvodnění rámcového rozhodnutí 2008/675 je relevantní ve dvou ohledech. Zaprvé potvrzuje, že případy, kdy byl uložen souhrnný trest, nejsou jako takové vyloučeny z působnosti tohoto rámcového rozhodnutí. Zadruhé lze z tohoto bodu odůvodnění vyvodit, že uložení souhrnného trestu může zasahovat do předchozího odsouzení nebo jeho výkonu ve dvou případech, a sice v případě, že první odsouzení nebylo dosud vykonáno, nebo v případě, že výkon prvního odsouzení nebyl předán do druhého členského státu. Pokud totiž má být trest vykonán v jiném členském státě, mělo by rozhodnutí o absorpci trestu dopad na výkon předchozího odsouzení vydaného soudem tohoto jiného členského státu.

80. Naproti tomu, pokud již bylo předchozí odsouzení vykonáno, není v zásadě možné do tohoto odsouzení ani jeho výkonu zasáhnout. V této situaci totiž není dotčeno právo členského státu, v němž byl vydán odsuzující rozsudek, vykonat za podmínek stanovených jeho vnitrostátním právem trest uložený jeho vlastními soudy, a to ani v případě, kdy jiný členský stát zohlední toto odsouzení v novém trestním řízení při výkonu své vlastní soudní pravomoci.

81. Bez podmínky, podle níž musí být odsouzení vydané v jednom členském státě v plném rozsahu vykonáno, by bylo možné považovat absorpci trestů, o níž by bylo rozhodnuto v jiném členském státě, za rozhodnutí vnucené orgánům a soudům státu, ve kterém byl odsuzující rozsudek vydán, pokud jde o výkon trestů uložených v tomto státě, a tedy za porušení práva tohoto státu zajistit na svém území výkon trestů uložených jeho vnitrostátními soudy. Absorpce by tedy ve svém důsledku zasahovala do výkonu takových trestů, a to v rozporu s čl. 3 odst. 3 rámcového rozhodnutí 2008/675 vykládaným ve spojení s bodem 14 odůvodnění tohoto rámcového rozhodnutí.

82. Avšak ani v případě, kdy byl předchozí odsuzující rozsudek vydaný v jednom členském státě již vykonán, nesmí soud jiného členského státu při zohlednění takového odsuzujícího rozsudku „přezkoumávat a měnit způsob výkonu“ tohoto rozsudku [32]. Domněnka, že nedochází k zásahu do předchozího odsouzení nebo jeho výkonu, tedy může být vyvrácena, pokud zohledněním uvedeného rozhodnutí došlo v konkrétním případě ke zpochybnění rozhodnutí prvního členského státu.

83. Ze stejných důvodů, jako tomu je v případě zohlednění již vykonaného předchozího odsouzení, v zásadě nedochází k zásahu do předchozího odsouzení nebo jeho výkonu v situaci, kdy byl výkon tohoto odsouzení předán v souladu s pravidly stanovenými rámcovým rozhodnutím 2008/909 státem, který vydal odsuzující rozsudek, do jiného členského státu. V uvedené situaci se totiž první členský stát rozhodl předat výkon odsuzujícího rozsudku do druhého členského státu, neboť se podle čl. 4 odst. 2 tohoto rámcového rozhodnutí ujistil, že výkon trestu v tomto druhém členském státě „splní účel, jímž je usnadnění společenské rehabilitace odsouzené osoby“. Vzhledem k tomu, že členský stát, který vydal odsuzující rozsudek, souhlasil s předáním výkonu trestu, nedošlo k zásahu do jeho práva vykonat na svém území, za podmínek stanovených jeho vnitrostátním právem, odsuzující rozsudek vydaný jeho vnitrostátními soudy.

84. Z článku 3 odst. 3 rámcového rozhodnutí 2008/675 ve spojení s bodem 14 odůvodnění tohoto rámcového rozhodnutí vyvozuji, že v případě, kdy bylo předchozí odsouzení již vykonáno, nebo kdy byl jeho výkon předán do členského státu, jehož soud má vydat rozsudek, kterým se ukládá souhrnný trest, nemá stanovení tohoto souhrnného trestu samo o sobě za následek zasahování do takového předchozího odsouzení nebo jeho výkonu. Z článku 3 odst. 3 uvedeného rámcového rozhodnutí tedy nelze dovodit principiální zákaz určený vnitrostátnímu soudu, který rozhoduje v rámci nového trestního řízení, vydat souhrnný rozsudek zohledňující předchozí odsouzení uložené soudem jiného členského státu.

85. Vyjdeme-li z uvedeného předpokladu, vyžaduje přijetí takového rozhodnutí, které umožňuje přiznat předchozímu odsouzení vydanému v jiném členském státě právní účinky rovnocenné účinkům předchozího odsouzení vydaného soudem členského státu, v němž má být takové rozhodnutí, jaké je uvedeno v bodě 13 odůvodnění rámcového rozhodnutí 2008/675, přijato, zkoumání každého jednotlivého případu ve světle konkrétní situace [33].

86. Vzhledem k tomu, že soud, kterému byla věc nově předložena, musí v souladu se svým vnitrostátním právem a zásadou rovnocennosti uvedenou v čl. 3 odst. 1 tohoto rámcového rozhodnutí určit, jaký souhrnný trest by měl být na základě odsouzení vydaných v několika členských státech uložen, musí ověřit, zda může uložením takového souhrnného trestu dojít k zasahování do předchozího odsouzení vydaného v jiném členském státě, či nikoli. Je třeba posoudit každý jednotlivý případ zvlášť, aby byla dodržena zásada nevměšování upravená v čl. 3 odst. 3 uvedeného rámcového rozhodnutí.

87. Jsem toho názoru, že v takové situaci, jako je situace dotčená ve věci v původním řízení, nezasahuje řízení o uložení souhrnného trestu do výkonu původního trestu uloženého v Německu.

88. V tomto ohledu připomínám, jak ostatně vyplývá z předkládacího rozhodnutí, že rozsudek Landgericht Lüneburg (zemský soud v Lüneburgu) ze dne 15. února 2017 byl uznán za účelem výkonu trestu v Polsku usnesením Sądu Okręgowego w Gdańsku (krajský soud v Gdaňsku) ze dne 12. ledna 2018. V tomto usnesení byla přijata právní kvalifikace skutků v souladu s polským právem a bylo stanoveno, že souhrnný trest odnětí svobody v délce pěti let a tří měsíců je vykonatelný. Jedná se o trest, který je co do délky stejný jako trest uložený rozsudkem Landgericht Lüneburg (zemský soud v Lünebourgu).

32 – Viz rozsudek Beškov (bod 46). Vnitrostátní soud druhého členského státu nemůže zrušit podmínku, s níž je již vykonaný trest uložený předchozím odsuzujícím rozsudkem jiného členského státu, spojen a přeměnit ho na nepodmíněný trest odnětí svobody.

33 – Viz rozsudek ze dne 5. července 2018, Lada (C-390/16, EU:C:2018:532, bod 45).

89. V Polsku tedy bude vykonán takový trest odnětí svobody, jaký byl uložen rozsudkem Landgericht Lüneburg (zemský soud v Lüneburgu). Jak vysvětlil předkládající soud, návrhem na vydání souhrnného rozsudku má být docíleno toho, aby uvedený rozsudek, který zahrnuje trest odnětí svobody v délce pěti let a tří měsíců, byl vydán na základě zásady úplné absorpce. Takovou absorpcí není zasahováno do rozsudku vydaného Landgericht Lüneburg (zemský soud v Lüneburgu), neboť uložený trest má být v plném rozsahu vykonán v Polsku. Okolnost, že tento trest bude vykonán současně s jiným trestem uloženým polským soudem, nemá sama o sobě vliv na obsah a účinky rozsudku vydaného Landgericht Lüneburg (zemský soud v Lüneburgu).

90. Domnívám se, že vydání souhrnného rozsudku zahrnujícího trest uložený dne 24. února 2010 Sądem Okręgowym w Gdańsku (krajský soud v Gdaňsku) a trest uložený Landgericht Lüneburg (zemský soud v Lüneburgu) není v rozporu s pravidly stanovenými rámcovým rozhodnutím 2008/675, jelikož dochází k absorpci posledně uvedeného trestu, aniž do něj bylo zasahováno.

91. Nicméně k tomu, aby bylo řízení o vydání souhrnného rozsudku v souladu s čl. 3 odst. 3 rámcového rozhodnutí 2008/675, je třeba, aby v jeho důsledku nedošlo k zániku předchozího odsouzení, a byla tudíž zachována jeho existence a integrita. Absorpce trestů totiž nesmí vést k zániku vlastní existence, autonomie a právních důsledků slučovaných trestů, ale k rozhodnutí, že k výkonu těchto trestů dojde současně s výkonem nejpřísnějšího trestu. Z toho vyplývá, že pokud by nový souhrnný, absorbující trest zanikl, absorbovaný trest musí být stále možné vykonat tak, jak byl uložen.

92. Stručně řečeno, k tomu, aby bylo řízení o vydání souhrnného rozsudku slučitelné s čl. 3 odst. 3 rámcového rozhodnutí 2008/675, musí zachovat integritu cizího rozhodnutí i svrchovanost soudu, který jej vydal, a nesmí v něm dojít k porušení překážky věci pravomocně rozsouzené, která je s takovým cizím rozhodnutím spojená [34]. Z tohoto pohledu by souhrnný rozsudek zasahoval do odsuzujícího rozhodnutí vydaného soudem jiného členského státu v případě, že by vedl k uložení nižšího souhrnného trestu, než byl původní trest plynoucí z takového rozhodnutí, což by bylo v rozporu s uvedeným ustanovením [35].

93. Česká vláda tvrdí, že uložení souhrnného trestu zahrnujícího též trest uložený v jiném členském státě nevyhnutelně znamená zásah do takového odsouzení. Podle uvedeného členského státu je totiž důsledkem takového rozsudku v podstatě zrušení původního rozhodnutí či odebrání účinků tomuto rozhodnutí a jejich nahrazení nově uloženým souhrnným trestem.

94. Stejně tak polská vláda uvádí, že podstata souhrnného rozsudku spočívá v tom, že vydáním takového rozsudku dojde ke zrušení rozsudků, které jsou do tohoto souhrnného rozsudku zahrnuty. To podle uvedeného členského státu znamená, že odsuzující rozsudky zahrnuté tímto způsobem do souhrnného rozsudku přestávají v právním řádu existovat, což je v čl. 3 odst. 3 rámcového rozhodnutí 2008/675 výslovně zakázáno.

95. Vzhledem k těmto tvrzením je na předkládajícím soudu, aby ověřil, zda má vydání souhrnného rozsudku za následek zrušení předchozího odsouzení ve smyslu čl. 3 odst. 3 rámcového rozhodnutí 2008/675.

96. Z výše uvedených úvah vyvozuji, že čl. 3 odst. 3 rámcového rozhodnutí 2008/675 ve spojení s bodem 14 odůvodnění tohoto rámcového rozhodnutí musí být vykládán v tom smyslu, že v zásadě nebrání tomu, aby soud členského státu při novém trestním řízení, kterým je takové řízení o vydání souhrnného rozsudku, jako je řízení dotčené ve věci v původním řízení, zohlednil předchozí odsouzení, které bylo vydáno soudem jiného členského státu a jehož výkon byl v souladu s pravidly

34 – Viz stanovisko generálního advokáta Y. Bota ve věci Beškov (C-171/16, EU:C:2017:386, bod 70).

35 – Vzhledem k tomu, že se přísnost trestů za určité trestné činy v jednotlivých členských státech liší, nesmí vést řízení o vydání souhrnného rozsudku k tomu, aby trestní politika členského státu, ve kterém toto řízení probíhá, nahrazovala trestní politiku uplatňovanou v členském státě, ve kterém bylo vydáno předchozí odsouzení.

stanovenými v rámcovém řízení 2008/909 předán do členského státu, v němž je toto řízení vedeno. Soudu, který řízení o vydání souhrnného rozsudku vede, ovšem přísluší, aby posoudil každý jednotlivý případ a s ohledem na konkrétní situaci ověřil, zda takové řízení nemá za následek zasahování do předchozích odsouzení nebo jakéhokoli jiného rozhodnutí spojeného s jejich výkonem ze strany členského státu, v němž se takové trestní řízení koná, nebo jejich rušení či přezkoumávání. Řízení o vydání souhrnného rozsudku zejména nesmí vést k uložení souhrnného trestu, který je nižší než původní trest vyplývající z odsuzujícího rozsudku vydaného soudem jiného členského státu, ani ke zrušení účinků tohoto rozhodnutí.

97. Slučitelnost konání takového řízení o vydání souhrnného rozsudku s unijním právem za takových okolností, jako jsou okolnosti projednávané věci, a sice při předání výkonu uloženého trestu jinému členskému státu, než ve kterém bylo vydáno, nicméně předpokládá, že bude ověřeno, že toto řízení není v rozporu s pravidly stanovenými rámcovým rozhodnutím 2008/909. Zejména je zapotřebí se ujistit, že budou dodrženy podmínky a meze stanovené pro přeměnu takového trestu v tomto rámcovém rozhodnutí.

E. Slučitelnost řízení o vydání souhrnného rozsudku s rámcovým rozhodnutím 2008/909

98. V této části posoudím, zda rámcové rozhodnutí 2008/909 nestanoví omezení pro provedení takového řízení o vydání souhrnného rozsudku, jako je řízení dotčené ve věci v původním řízení.

99. Vzhledem k tomu, že v původním řízení jde o předání výkonu odsuzujícího rozsudku vydaného v jednom členském státě do jiného členského státu provedené v souladu s uvedeným rámcovým rozhodnutím, je totiž třeba ověřit, zda je řízení o vydání souhrnného rozsudku slučitelné s pravidly stanovenými tímto rámcovým rozhodnutím. To je ostatně předmětem druhé předběžné otázky.

100. V rámcovém rozhodnutí 2008/909 nenacházím nic, co by naznačovalo, že za účelem výkonu trestu uloženého ve státě, v němž byl vydán odsuzující rozsudek, nelze vést ve vykonávajícím statě takové řízení o vydání souhrnného rozsudku jako je řízení dotčené ve věci v původním řízení. Právě naopak, jsou-li dodržena pravidla stanovená zmíněným rámcovým rozhodnutím a stanoví-li to právo vykonávajícího státu pro vnitrostátní odsouzení, musí být předání výkonu trestu uloženého v jiném členském státě do tohoto členského státu spojeno s úplným provedením povinnosti zohlednit uvedený trest v rámci řízení o vydání souhrnného rozsudku ve vykonávajícím státě.

101. Na rozdíl od rámcového rozhodnutí 2008/675, jehož cílem není, jak uvádí bod 6 jeho odůvodnění, vykonávat v jednom členském státě soudní rozhodnutí vydaná v jiných členských státech, rámcové rozhodnutí 2008/909 předpokládá, že je pravomoc týkající se výkonu trestu uloženého v jednom členském státě postoupena do jiného členského státu.

102. Cílem tohoto rámcového rozhodnutí je, jak vyplývá z bodu 2 jeho odůvodnění, provádění zásady vzájemného uznávání soudních rozhodnutí v trestních věcech. Podle této zásady má rozhodnutí přijaté justičním orgánem v souladu s právem jeho členského státu plný a přímý účinek v celé Unii, takže příslušné orgány všech ostatních členských států musí při výkonu rozhodnutí poskytnout svou součinnost, jako by bylo vydáno justičním orgánem jejich vlastního státu.

103. Z článku 3 odst. 1 uvedeného rámcového rozhodnutí vyplývá, že toto rámcové rozhodnutí stanoví pravidla umožňující členskému státu uznávat rozsudky a provádět výkon trestu vydaného soudem jiného členského státu s cílem usnadnit opětovné společenskou reintegraci odsouzené osoby.

104. Z tohoto pohledu uzná příslušný orgán vykonávajícího státu, jak uvádí čl. 8 odst. 1 rámcového rozhodnutí 2008/909, rozsudek postoupený příslušným orgánem vydávajícího státu a neprodleně přijme veškerá opatření nezbytná pro výkon trestu, jehož délka a povaha budou odpovídat rozsudku vydanému ve vydávajícím státě[36]. Zásada vzájemného uznávání tedy v zásadě brání tomu, aby vykonávající justiční orgán provedl přeměnu trestu uloženého vydávajícím justičním orgánem, a to i kdyby uplatnění práva vykonávajícího státu vedlo k uložení trestu odlišné délky nebo povahy. Jak uvedla Komise ve své zprávě o provádění rámcového rozhodnutí 2008/909, „[j]elikož jsou rámcová rozhodnutí založena na vzájemné důvěře v právní systémy ostatních členských států, mělo by být rozhodnutí soudce ve vydávajícím členském státě respektováno a v zásadě by se toto rozhodnutí nemělo revidovat ani měnit“[37].

105. Uvedené pravidlo však není absolutní. Článek 8 odst. 2 až 4 rámcového rozhodnutí 2008/909 totiž stanoví přísné podmínky, za nichž může příslušný orgán vykonávajícího státu přeměnit trest uložený ve vydávajícím státě. Tyto podmínky představují jediné výjimky ze základní povinnosti, kterou má uvedený orgán podle čl. 8 odst. 1 zmíněného rámcového rozhodnutí[38].

106. Konkrétně čl. 8 odst. 2 rámcového rozhodnutí 2008/909 umožňuje za určitých podmínek příslušnému orgánu vykonávajícího státu přeměnit trest uložený ve vydávajícím státě, pokud je jeho délka neslučitelná s právem vykonávajícího státu. Uvedený orgán totiž může rozhodnout o přeměně trestu pouze tehdy, pokud uvedený trest překračuje horní hranici trestu stanovenou jeho vnitrostátním právem za obdobné trestné činy jako je trestný čin, za který byla dotyčná osoba odsouzena. Přeměněný trest nesmí být nižší než horní hranice trestu stanoveného za obdobné trestné činy právem vykonávajícího státu. Kromě toho v případě, že druh trestu uloženého ve vydávajícím státě není slučitelný s právem vykonávajícího státu, umožňuje čl. 8 odst. 3 tohoto rámcového rozhodnutí příslušnému orgánu vykonávajícího státu také přeměnit uložený trest na trest nebo opatření stanovené pro obdobné trestné činy v jeho vlastním právu za podmínky, že přeměněný trest odpovídá co možná nejvíce trestu uloženému ve vydávajícím státě. Uvedený trest nelze přeměnit na peněžitý trest. Článek 8 odst. 4 uvedeného rámcového rozhodnutí každopádně upřesňuje, že přeměněný trest nesmí zhoršit trest uložený ve vydávajícím státě co do druhu nebo délky. Konečně podle čl. 12 odst. 1 a čl. 21 písm. e) rámcového rozhodnutí 2008/909 musí být každé rozhodnutí o přeměně trestu podle čl. 8 odst. 2 nebo 3 uvedeného rámcového rozhodnutí písemně sděleno příslušnému orgánu vydávajícího státu.

107. Jak jsem již uvedl výše, v projednávané věci má být v Polsku vykonán trest odnětí svobody v délce pěti let a tří měsíců uložený rozsudkem Landgericht Lüneburg (zemský soud v Lüneburgu). Ze spisu předloženého Soudnímu dvoru nevyplývá, že by měl být trest uložený tímto rozsudkem přeměněn podle čl. 8 odst. 2 nebo 3 rámcového rozhodnutí 2008/909, aby mohl být v Polsku vykonán.

108. Domnívám se, že vydání souhrnného rozsudku nelze postavit na roveň „přeměně“ trestu, který byl uložen ve vydávajícím státě, příslušným orgánem vykonávajícího státu ve smyslu čl. 8 odst. 2 až 4 rámcového rozhodnutí 2008/909. „Přeměna“ ve smyslu uvedeného ustanovení má totiž přesně vymezený účel, kterým je umožnit výkon tohoto trestu na území vykonávajícího státu tím, že jej učiní slučitelným s vnitrostátním právem tohoto státu. Naproti tomu řízení o vydání souhrnného rozsudku

36 – V tomto smyslu viz rozsudky ze dne 8. listopadu 2016, Ognyanov (C-554/14, EU:C:2016:835, bod 36), a ze dne 11. ledna 2017, Grundza (C-289/15, EU:C:2017:4, bod 42).

37 – Zpráva Komise Evropskému parlament a Radě ze dne 5. února 2014 o provádění rámcových rozhodnutí 2008/909/SVV, 2008/947/SVV a 2009/829/SVV o vzájemném uznávání rozsudků, které ukládají trest odnětí svobody nebo opatření spojená se zbavením osobní svobody, rozsudků a rozhodnutí o probaci a alternativních trestech a rozhodnutí o opatřeních dohledu jakožto alternativy zajišťovací vazby [COM(2014) 57 final, s. 8].

38 – Jak Komise uvádí ve zprávě citované v předchozí poznámce pod čarou, „[d]ůležité je najít správnou rovnováhu mezi dodržením původně uloženého trestu a právními tradicemi členských států, aby nevznikly rozpory, které by mohly negativně ovlivnit působení rámcových rozhodnutí“ (s. 8).

má za takových okolností, jako jsou okolnosti věci v původním řízení, zcela jiný cíl, a sice určit za účelem výkonu několika trestů uložených v různých řízeních, zda budou tyto tresty vykonávány kumulativně, nebo současně, a to při zajištění uplatňování zásady proporcionality a zásady individualizace trestu ve fázi výkonu trestu.

109. Nelze tedy tvrdit, že by ze skutečnosti, že článek 8 rámcového rozhodnutí 2008/909 neobsahuje výjimku týkající se takového řízení o vydání souhrnného rozsudku, jako je řízení dotčené ve věci v původním řízení, vyplývalo, že je provedení takového řízení v rozporu s tímto ustanovením.

110. Vzhledem k tomuto upřesnění je tedy konání řízení o vydání souhrnného rozsudku v případě, kdy je výkon trestu předán do jiného členského státu v souladu s ustanoveními uvedeného rámcového rozhodnutí, podmíněno dodržením „základní povinnosti [příslušného orgánu vykonávajícího státu], tedy uznání[m] rozsudku, který mu byl předán, a zajištění[m] výkonu trestu, jehož délka a povaha budou odpovídat rozsudku vydanému ve vydávajícím státě“ [39]. Délku nebo povahu původního trestu, který je předmětem řízení o vydání souhrnného rozsudku, lze tedy případně přeměnit pouze v rámci striktních mezí stanovených v čl. 8 odst. 2 až 4 tohoto rámcového rozhodnutí. V tomto ohledu podotýkám, že – ačkoli to není předmětem řízení o vydání souhrnného rozsudku – je možné, že před vyhlášením takového rozsudku musí dojít k přeměně délky nebo povahy původního trestu vydaného v jiném členském státě podle čl. 8 odst. 2 až 4 téhož rámcového rozhodnutí, aby mohl být ve vykonávajícím státě skutečně vykonán. V takové situaci bude po skončení řízení o vydání souhrnného rozsudku muset být současně s jiným trestem v rámci souhrnného trestu vykonán takto přeměněný trest.

111. Článek 17 rámcového rozhodnutí 2008/909 nemá podle mého názoru vliv na slučitelnost řízení o vydání souhrnného rozsudku s tímto rámcovým rozhodnutím. Tento článek, jehož odstavec 1 uvádí, že výkon trestu se řídí právem vykonávajícího státu, totiž stanoví zásady, jež se použijí na výkon trestu po předání odsouzeného příslušnému orgánu tohoto státu [40]. Jedná se o opatření, která mají zaručit materiální výkon trestu a společenskou reintegraci odsouzeného [41]. Jak jsem uvedl výše a jak vyplývá z rozsudku ze dne 10. srpna 2017, Zdziaszek [42], tato opatření, která se týkají podmínek výkonu trestů, musí být odlišena od opatření, která se tím, že mění výši uloženého trestu nebo uložených trestů, týkají určení výměry trestů. Vzhledem k tomu, že řízení o vydání souhrnného rozsudku patří do posledně uvedené kategorie, nevztahuje se na něj článek 17 rámcového rozhodnutí 2008/909, který se vztahuje na opatření týkající podmínek výkonu trestů. Okolnost, že řízení o vydání souhrnného rozsudku probíhá ve fázi výkonu trestu, nemění v tomto ohledu samotný účel tohoto řízení, kterým je nové stanovení výše dříve uložených trestů odnětí svobody [43].

112. Domnívám se, že ani článek 19 rámcového rozhodnutí 2008/909 nemá vliv na slučitelnost řízení o vydání souhrnného rozsudku s tímto rámcovým rozhodnutím. Z článku 19 odst. 1 uvedeného rámcového rozhodnutí totiž vyplývá, že „[a]mnestii nebo milost může udělit vydávající i vykonávající stát“. Udělením amnestie nebo milosti dochází přitom k ukončení výkonu trestu [44], což není ani předmětem, ani účelem řízení o vydání souhrnného rozsudku. Navíc, pokud jde o čl. 19 odst. 2 rámcového rozhodnutí 2008/909, podle něhož „[p]ouze vydávající stát může rozhodnout o žádosti o přezkum rozsudku, jímž se ukládá trest, který se má vykonat podle tohoto rámcového rozhodnutí“,

39 – Viz rozsudek ze dne 8. listopadu 2016, Ogňanov (C-554/14, EU:C:2016:835, bod 36).

40 – Viz rozsudek ze dne 8. listopadu 2016, Ogňanov (C-554/14, EU:C:2016:835, bod 39).

41 – Generální advokát Y. Bot upřesnil v bodě 72 svého stanoviska ve věci Ogňanov (C-554/14, EU:C:2016:319), že v tomto rámci jsou příslušné soudní orgány vedeny k tomu, aby stanovily podmínky týkající se průběhu a úpravy výkonu trestu, například prostřednictvím rozhodnutí o možnosti pobytu mimo věznici, povolení vycházek mimo věznici, částečném propuštění, rozdělení a odkladu trestu, předběžném či podmíněném propuštění odsouzeného nebo elektronickém sledování. Rovněž uvedl, že právo v oblasti výkonu trestů se mimo jiné vztahuje na opatření, jež mohou být přijata po propuštění odsouzeného, jako je například umístění pod soudní dozor, účast na programech rehabilitace nebo opatření na odškodnění obětí.

42 – C-271/17 PPU, EU:C:2017:629.

43 – Rozsudek ze dne 10. srpna 2017, Zdziaszek (C-271/17 PPU, EU:C:2017:629, bod 90).

44 – V tomto ohledu viz čl. 21 písm. f) rámcového rozhodnutí 2008/909, ve kterém se zmiňuje „každ[é] rozhodnutí neprovést výkon trestu z důvodů uvedených v čl. 19 odst. 1 [tohoto rámcového rozhodnutí]“.

vyplývá z něj, že vykonávající stát nemůže rozhodnout o přezkumu takového rozsudku ani přijmout opatření, která by mohla bránit přezkumu tohoto rozsudku ve vydávajícím státě. Ani v tomto případě není účelem ani důsledkem řízení o vydání souhrnného rozsudku přezkum odsuzujícího rozhodnutí, které bylo v rámci takového řízení zohledněno. Domnívám se tedy, že z článku 19 uvedeného rámcového rozhodnutí nelze analogicky vyvodit žádný závěr, pokud jde o slučitelnost řízení o vydání souhrnného rozsudku s tímto rámcovým rozhodnutím.

113. Z výše uvedených úvah vyvozuji, že článek 8, čl. 17 odst. 1 a článek 19 rámcového rozhodnutí 2008/909 musí být podle mého názoru vykládány v tom smyslu, že nebrání tomu, aby bylo v členském státě vedeno takové řízení o vydání souhrnného rozsudku, jako je řízení dotčené ve věci v původním řízení, za podmínky, že je v rámci tohoto řízení respektována základní povinnost příslušného orgánu vykonávajícího státu uznat rozsudek, který mu byl postoupen, a vykonat trest, jehož délka a povaha odpovídají rozsudku vydanému ve vydávajícím státě. K případné úpravě délky nebo povahy původního trestu, který je předmětem řízení o vydání souhrnného rozsudku, může před vydáním takového rozsudku dojít pouze v rámci striktních mezí stanovených v čl. 8 odst. 2 až 4 uvedeného rámcového rozhodnutí.

114. Tyto úvahy týkající se rámcových rozhodnutí 2008/675 a 2008/909 mě vedou k závěru, že s výhradou výše uvedených podmínek a omezení v zásadě nebrání tato rámcová rozhodnutí tomu, aby bylo v členském státě vedeno řízení o vydání souhrnného rozsudku v případě, kdy byl tomuto členskému státu postoupen za účelem výkonu trestu odsuzující rozsudek vydaný v jiném členském státě.

115. Jak správně uvedl předkládající soud a maďarská vláda, opačné řešení by vedlo k neodůvodněnému rozdílnému zacházení s osobami, které byly odsouzeny k několika trestům v jediném členském státě, a osobami, které k nim byly odsouzeny v několika členských státech, když jsou v obou případech tresty vykonány v témže členském státě.

116. Osoby odsouzené k trestům odnětí svobody v Polsku by totiž mohly využít řízení o vydání souhrnného rozsudku, zatímco pro osoby odsouzené k takovým trestům nejen v Polsku, ale i v jiných členských státech, by platilo pravidlo čistého a prostého součtu trestů.

117. Nemožnost uplatnit zásady proporcionality a individualizace trestu založená pouze na místě vydání rozsudku je podle mého názoru v rozporu s vytvářením prostoru svobody, bezpečnosti a práva založeného na zásadě vzájemného uznávání a vzájemné důvěry mezi členskými státy.

118. Naopak vzhledem k tomu, že polské právo upravuje řízení o vydání souhrnného rozsudku, je provedení takového řízení za účelem zahrnutí trestu uloženého v jiném členském státě do souhrnného trestu plně v souladu s cíli sledovanými rámcovými rozhodnutími 2008/675 a 2008/909. Soud, kterému byla věc v rámci řízení o vydání souhrnného rozsudku nově předložena, totiž může využitím posuzovací pravomoci přispět k lepší individualizaci trestu ve fázi jeho výkonu, která spojuje jak zohlednění trestní minulosti odsouzeného, tak funkci trestu spočívající v sociální reintegraci. Bylo by v rozporu s uvedenými cíli i se zásadou vzájemného uznávání, pokud by odsouzené osoby, které za účelem usnadnění svého opětovného začlenění do společnosti vykonávají svůj trest ve státě svého původu, nemohly využít postupu, který umožňuje souběžný výkon několika trestů, pouze z toho důvodu, že tyto tresty byly uloženy trestními soudy několika členských států.

119. Jsou-li tedy při provádění těchto dvou rámcových rozhodnutí dodrženy uvedené záruky, a sice zachování integrity zahraničního rozhodnutí, jakož i svrchovanosti soudu [45], který jej vydal, je třeba upřednostnit řešení spočívající v zajištění plného účinku moderní funkce trestu a zohlednit ve fázi výkonu trestu trestní minulost odsouzeného tak, aby byla zajištěna účinná represe a současně uplatněna zásada proporcionality a zásada individualizace trestu.

120. Jak jsem již uvedl, z informací, které má Soudní dvůr k dispozici, vyplývá, že podle polského práva patrně není možné zohlednit v rámci řízení o vydání souhrnného rozsudku trest uložený v jiném členském státě. Pokud předkládající soud toto zjištění potvrdí, bude na něm, aby tuto překážku neutralizoval na základě vodítek poskytnutých Soudním dvorem v rozsudku ze dne 24. června 2019, Popławski [46], tedy tím, že učiní vše, co je v jeho pravomoci, aby vyložil své vnitrostátní právo v souladu s pravidly stanovenými v rámcových rozhodnutích 2008/675 a 2008/909.

V. Závěry

121. S ohledem na vše výše uvedené navrhuji, aby Soudní dvůr odpověděl na předběžné otázky položené Sądem Okręgowym w Gdańsku (krajský soud v Gdaňsku, Polsko) následovně:

„1) Článek 3 odst. 3 rámcového rozhodnutí Rady 2008/675/SVV ze dne 24. července 2008 o zohledňování odsouzení v členských státech Evropské unie při novém trestním řízení ve spojení s bodem 14 odůvodnění tohoto rámcového rozhodnutí musí být vykládán v tom smyslu, že v zásadě nebrání tomu, aby soud členského státu při novém trestním řízení, kterým je takové řízení o vydání souhrnného rozsudku, jako je řízení dotčené ve věci v původním řízení, zohlednil předchozí odsouzení, které bylo vydáno soudem jiného členského státu a jehož výkon byl v souladu s pravidly stanovenými rámcovým rozhodnutím Rady 2008/909/SVV ze dne 27. listopadu 2008 o uplatňování zásady vzájemného uznávání rozsudků v trestních věcech, které ukládají trest odnětí svobody nebo opatření spojená se zbavením osobní svobody, za účelem jejich výkonu v Evropské unii, ve znění rámcového rozhodnutí Rady 2009/299/SVV ze dne 26. února 2009, předán do členského státu, v němž je toto řízení vedeno. Soudu, který řízení o vydání souhrnného rozsudku vede, ovšem přísluší, aby posoudil každý jednotlivý případ a s ohledem na konkrétní situaci ověřil, zda takové řízení nemá za následek zasahování do předchozích odsouzení nebo jakéhokoli jiného rozhodnutí spojeného s jejich výkonem ze strany členského státu, v němž se takové trestní řízení koná, nebo jejich rušení či přezkoumávání. Řízení o vydání souhrnného rozsudku zejména nesmí vést k uložení souhrnného trestu, který je nižší než původní trest vyplývající z odsuzujícího rozsudku vydaného soudem jiného členského státu, ani ke zrušení účinků tohoto rozhodnutí.

2) Článek 8, čl. 17 odst. 1 a článek 19 rámcového rozhodnutí 2008/909, ve znění rámcového rozhodnutí 2009/299, musí být vykládány v tom smyslu, že nebrání tomu, aby bylo v členském státě vedeno takové řízení o vydání souhrnného rozsudku, jako je řízení dotčené ve věci v původním řízení, za podmínky, že je v rámci tohoto řízení respektována základní povinnost příslušného orgánu vykonávajícího členského státu uznat rozsudek, který mu byl postoupen, a vykonat trest, jehož délka a povaha odpovídají rozsudku vydanému ve vydávajícím členském státě. K případné úpravě délky nebo povahy původního trestu, který je předmětem řízení o vydání souhrnného rozsudku, může před vydáním takového rozsudku dojít pouze v rámci striktních mezí stanovených v čl. 8 odst. 2 až 4 uvedeného rámcového rozhodnutí.“

45 – Viz stanovisko generálního advokáta Y. Bota ve věci Beškov (C-171/16, EU:C:2017:386, bod 70).

46 – C-573/17, EU:C:2019:530.